

908
1462

MEZŐKOVÁCSHÁZA

FONTOS CÍMEK, TELEFONSZÁMOK

Polgármesteri Hivatal: Árpád u. 176. Tel: 36 68 381 011, fax: 36 68 381 656
Web lap: www.mezokovacshaza.hu • E-mail cím: polg.hiv.mkhaza@mail.datanet.hu

SZÁLLÁS

Dobó Panzió, Hársfa u. 11. Tel.: 68-451-341
Középiskolai kollégium, Hősök tere 1.
Tel.: 68-381-144
Kemping, a Parkfürdő mellett. Tel.: 68-381-908

VENDÉGLÁTÁS

Farmer csárda, Táncsics u. 2. Tel.: 68-381-596
Park vendéglő, Alkotmány u. 81. Tel.: 68-381-766
Gombóc étterem, Alkotmány u. 40. Tel.: 68-452-600
Cukrászüzem, Árpád u. 205. Tel.: 68-381-414
Parkfürdő, Battonyai út 81. Tel.: 68-381-806

PÉNZINTÉZETEK

OTP Rt. Mezőkovácsházi Fiók, Hársfa ü. 1-3.
Tel.: 68-381-166
Kereskedelmi és Hitelbank Rt., Árpád u. 160.
Tel.: 68-381-044
Takarékszövetkezet, Árpád u. 188/192.
Tel.: 68-381-162
Postabank és Takarékpénztár Rt., Alkotmány u. 53.
Tel.: 68-381-662

POSTA

1. sz. Árpád u. 166/168.
Tel.: 68-381-840, 68-381-833
2. sz. Táncsics M. út 42. Tel.: 68-381-602

ORVOSI ÜGYELET

Alkotmány u. 38/1. Tel.: 68-381-220

FOGÁSZATI RENDELŐ

Alkotmány u. 38. Tel.: 68-381-431

VIS MEDICA KFT.

Járóbeteg szakrendelő, Alkotmány u. 38-48.
Tel.: 68-381-222

GYÓGYSZERTÁRAK

Tília Patika, Árpád u. 161. Tel.: 68-381-855
Zöld Arany Gyógyszertár, Alkotmány u. 44.
Tel.: 68-381-420

ÁLTALÁNOS SEGÉLYHÍVÓ: 112

MENTŐK 104

Országos Mentőszolgálat Mentőállomása,
Árpád u. 167. Tel.: 68-381-453

RENDŐRKAPITÁNYSÁG 107

Árpád u. 196. Tel.: 68-381-255

TŰZOLTÓSÁG 105

Árpád u. 1. Tel.: 68-381-411

BENZINKÚT

MOL Rt. Végegyházi út. Tel.: 68-381-844

MÁV MAGYAR ÁLLAMVASUTAK

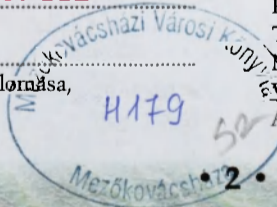
Állomásfőnökség, Hunyadi J. u. 5. Tel.: 68-381-540

VOLÁN AUTÓBUSZKÖZLEKEDÉSI RT.

Autóbuszállomás, Hársfa u. 18. Tel.: 68-381-770

VÁROS A SZÁMOK TÜKRÉBEN

Belterület:	729 ha
Külterület:	5539 ha
Termőterület:	5157 ha á.: 37,5 AK/ha
Kiépített park	12 ha
Lakosság:	7263
Munkanélküli:	376
Nyugdíjaskorú:	1470
18 év alatti lakos	1183
Lakások száma:	3000
vízvezetékes:	2700
gázvezetékes:	2500
Utak kiépítettsége:	85%
Járdák kiépítettsége:	50%
Óvoda: 4, óvodás:	270
Általános iskola: 1, iskolás:	715
Középiskola: 1, tanuló:	336
Művelődési központ:	1
Könyvtár:	1
Templom:	3
Pénzintézet:	4
Mezőgazdasági üzem:	1
Jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság	102
Egyéni vállalkozók száma:	273
Élelmiszerbolt:	35
Műszaki bolt, híradástechnika:	20
Kocsmá:	41
Telefonállomás:	2000
Nyilvános telefon:	8
Vasútvonal:	1
Autóbuszjárat:	42 pár

2009 AUG. 28

KÖRNYEZETI ADOTTSÁGOK, TELEPÜLÉSTÖRTÉNET

Az ország legjobb termőterületeinek egyike található ezen a vidéken. A természeti, földrajzi adottságok, a felszíni formák, a talaj és az éghajlati viszonyok előnyös feltételeket biztosítanak a mezőgazdasági termelés számára, megalapozva ezzel a tájegység történelmileg kialakult mezőgazdasági arculatát. A napsütéses órák száma e tájakon a legmagasabb az országban. A hagyományos mezőgazdasági kultúrákon túl, jelentős a ciroktermelés és az erre épülő seprűfeldolgozás, a vetőmagtermelés. A korábban jellemző paprika és dohánytermesztés némileg visszaszorult. A növénytermesztés mellett fejlett állattenyésztési kultúra alakult ki. Napjainkban erre alapozva kiemelkedő a liba- és tollfeldolgozás. A térségben értékes, építőipari célra felhasználható kavics és homokrétegek húzódnak a térszín alatt. Az egész körzetre jellemző a jó geotermikus adottság, melyet bi-

zonyít a település területén található 2 db termálvizet adó kút. Ezek közül az egyik a Parkfürdő gyógyvizét biztosítja.

A város az Os-Maros medreinek feltöltődésén, az úgynevezett „Maros hordalékküpon” területén alakult. Az itt lévő ivóvízbázis az ország hat védendő vízbázisainak egyike, ebből az ivóvízkészletből a térség helyi ellátásán túl, a megye lakosságának 2/3-a kapja az egészséges vizet, ezért az elszennyeződéstől való védelme állandó, fontos feladatot jelent.

A település Békés megye dél-keleti területén elhelyezkedő, jellegzetes alföldi kisváros. A település és környéke ősidők óta lakott terület, történelmi múltja a VII. századi avarkorig nyúlik vissza, a XI. században már templomos hely volt. Az avar kori, majd honfoglalás kori lakott helyet a tatárjárás pusztította el először. A város neve a hagyomány szerint Hunyadi János fegyverkovácsaitól származik. A „Kovács” szó, a nyelvészek szerint személynévi eredetű, de mert éppen abban az időben jelenik meg írásos említése először – 1463: Kowachaza – amikor a családnevek még kialakulóban voltak, valószínű, hogy a Kovácsnak nevezett személy valóban e szakmának a mestere volt. A település másik név eredet története a török harcok utáni elnéptelenedő korból való. Eszerint, ezen a pusztán vezetett keresztül az az út, melyen az Erdélyen túli részeken tartott szarvasmarhát hajtották a bécsi vásárookra eladni. Az út mellett egy élelmes kovácsmester házat épített. Amint tudjuk, abban az időben a kovácsok a mesterségük mellett emberek és állatok gyógyításával is foglalkoztak, így érvágást is végeztek, sőt szállást, ételmezt is biztosítottak az átutazóknak. Csakhamar kialakult a marhahajtók között az a szokás, hogy, annak a kovácsnak a házában pihentek meg, aki az út mellett a mezőn építkezett. Nyilvánvaló, hogy a nagy forgalom miatt a kovács jó anya-

Városunk címere
Szilvássy Nándor Munkácsy-díjas
grafikus alkotása

**Herczeg Klára:
Hunyadi János szobra**

gi körülmények között élt, s így a kovács háza mellé újabb házak is épültek. A hosszú évtizedek alatt kialakult település ennek következményeként kapta a Kovácsháza nevet. Mivel a házak az út mellett hosszan elnyúlva épültek meg, a település neve a XIX. sz. végé felé Hosszúkovácsháza névvel bírt, majd a település fejlődése, újabb házak, utcák építése után kialakult végleges neve: Mezőkovácsháza.

A XV. század második felében, 1463-ban Mátyás királytól mezővárosi rangot kapott az akkorra újra benépesült település. A virágzó mezőváros 1552-ben a török elleni harcok időszakában ismét pusztulásnak indult. A török kiűzése után a terület teljesen elnéptelenedett s pusztává vált.

A terület a török kiverése után kincstári tulajdonba került. A kincstártól, – a korra jellemző szabályok szerint, – különböző bérlők vették ki bérbe a pusztát.

A Bittó nevezetű család, – a pusztá főbérőjeként – 1814-ben, az akkori Észak-Magyarországról származó magyar és szlovák telepesekkel népesítette be Kovácsházát, mint szerződéses dohánykertész telepítvényt. Ez az újratelepítés képezte a mai Mezőkovácsháza alapjait. A mezőgazdasági termelés mellett a

lakosság főként a jól jövedelmező fuvarozással foglalkozott. Ezenkívül nagyállattartása volt még jelentős, kiváltképp a juhtenyésztés. Az 1860–70-es évekre, – a népességében számottevően gyarapodott település – a környék közlekedési és kereskedelmi központjává vált. 1872-től a szolgabírósi székhely szerepét töltötte be. Fejlődése során jellegzetes agrárporetár községgé lett. A mezőgazdasági bér munkások aratósztrájkokkal hívták fel a figyelmet a kor problémáira. Ebben az időszakban Csanád vármegyén belül járási székhelyként működött. Mindezek a változások a község megnevezésében is megmutatkoztak, ugyanis ekkor Nagykovácsházának hívták.

A község fejlődésének jelentős állomása volt az 1883-as év. Ekkor készült el az Arad-Csanádi vasútvonal, s ez Mezőkovácsházát is bekapcsolta az országos közlekedés vérkeringésébe. Forgalmas útállomásként tartották nyilván az Orosháza-Arad útvonalon, sőt – mivel akkoriban a Szarazér még dereglyékkel hajózható volt, – hajóval akár Hódmezővásárhelyig vagy Szegedig is el lehetett jutni innen.

Az I. és II. világháború mérhetetlen vi-

Kopjafa a református templom előtt

szontagságaival, borzalmaival és pusztításai-
val kitörölhetetlen nyomokat égetett a túlélők
és a község életébe. Az első világháborúban
159 mezőkovácsházi és 81 reformátuskovács-
házi, a II. világháborúban 128 mezőkovács-
házi és 37 reformátuskovácsházi katona esett
áldozatul, emellett 420 zsidó honfitársunkat
hurcoltak el.

Mezőkovácsháza 1950-től kezdődően
tartozik Békés megyéhez. Az 1945 és 1970
közötti mérsékelt fejlődési periódust követő-
en, 1971-től a község fokozott mértékben fej-
lődött. 1971-ben a Kormány döntése alapján
az országos településfejlesztési koncepció

**Corvus-Kora Róbert:
II. világháborus emlékmű**

Mezőkovácsházát középfokú központnak,
vidéki ipartelepítési centrumnak jelölte ki.
Ettől kezdve a település dinamikusan fejlő-
dött, komoly beruházásokra került sor. A já-
rások megszűnéséig, vagyis 1984-ig, Békés me-
gye déli területének mezőgazdasági, kereske-
delmi, oktatási, kulturális és igazgatási köz-
pontja volt. Városi rangot 1986-ban kapott.

A település arculatán az elmúlt másfél
évtizedben a kisvárosi jelleg egyre markánssá-
bá vált. A fejlesztések eredményeképpen az
említett időszakban 16 utca kapott aszfalt-
burkolatot, 258 lakás épült, kiépítésre került
a kábel tv, megvalósult a biológiai szennyvíz-
tisztító-telep, korszerűsítették a közvilágítást,
kialakították a piacteret. Autóbuszpályaud-
var, posta, sütőüzem, napközikonyha épült,
bővült a városháza, megépült a Crossbar tele-

**Református Templom. Falain
márványtábla őrzi a hősök emlékét**

fonközpont, az általános iskola 8 tanterem-
mel, a Hunyadi János Gimnázium 4 tantee-
remmel bővült. A Művelődési Központ előtt
kialakításra került a Történelmi Emléksé-
tány. Emlékszobrot emeltek a II. világháború
hősi halottai és a millennium tiszteletére. A
honfoglalás milicentenáriuma Emlék-
parkot hoztak létre és kopjafát állítottak.
1998-ban elkészült a katolikus és református
templom éjszakai díszvilágítása.

**Az emléksétányon az október 23-i
emlékoszlop (1956-os forradalom és
a Magyar Köztársaság kikiáltásának
10. évfordulójának emléktáblája**

HÍRES ELŐDÖK ÉS UTÓDOK, KOVÁCSHÁZÁN

A város olyan híres emberek szülő- és lakóhelye volt, mint Kalocsa Róza a nőnevelés kiemelkedő alakja, író; Sármezey Endre gépészmérnök, vasútépítő, a motoros vontatás bevezetője, az alföldi gazdasági kisvasutak építője, a vasbeton építkezések egyik magyarországi meghonosítója; Bereczky Máté gyümölcsnemesítő. Jelentős helytörténeti publikációs tevékenységet végzett Balás Gyula néptanító, népmesegyűjtő; Oltvai Fe-

**Millenniumi karácsonyi oltár
a katolikus templomban**

Ezüstfenyők a Fótéren

renc történész, levéltáros; Görög János tanító, Mezőkovácsháza első történetírója; Balogh György könyvtáros, helytörténész; Rózsa Lajos, Kovács Sándor fotós; Nagyselmeczi István néptanító; Szeder Pál agrármérnök.

Városunkhoz több alkotó személyiség kötődik: amatőr festők: Ale Ildikó, Krisztof György, népművészek: Kmetykó Gyuláné, Vargáné Kokavec Julianna, a népművészet mesterei: Dunainé Pszota Mária, Balda Mihályné, fazekas: Szakálné Koltai Klára, grafikus: Boros Béla, költő: Hetényi György, akik alkotó tevékenységükkel hozzájárulnak a kisváros művészeti értékeinek őrzéséhez, gyarapításához.

Büszkék vagyunk a településünkről el-

származott egykori diákokra: Merényi Erzsébet matematikus az Amerikai Egyesült Államokban, Deák Péter biológus hosszú ideig az USA-ban, jelenleg Angliában végez kutatómunkát. A jelenlegi diákok közül Szűcs Bea (Radnóti Miklós Gimnázium Szeged) 2000-ben a IX. Országos Ifjúsági Tudományos és Innovációs versenyen első helyezést ért el az orvostudomány területén végzett kutatásért. Gulyás Nándor (Hunyadi János Gimnázium) Stuttgartban 1998-ban az Ifjú fizikusok nemzetközi versenyén a bronzérmes magyar csapat tagja volt, 1999-ben Padovában a Nemzetközi Diákolimpián egyéni bronzérmet szerzett.

**Városi Könyvtár helytörténeti
gyűjteménye**

OKTATÁS, KÖZMŰVELŐDÉS, HELYI KULTURÁLIS ÉRTÉKEK

A város közoktatási intézményrendszere magában foglalja a tevékenységközpontú óvodai nevelést, az általános iskolai tanítást, ahol a diákok választása szerint emelt szintű

Általános Iskola alsótagozatos épületrésze

angol vagy német nyelv oktatás folyik, a tanulásban akadályozott gyermekek oktatását, a pedagógiai szakszolgálatot, a logopédiai ellátást és a művészeti alapoktatást a Művészeti Alapiskola Kht. fenntartásában.

A város egyetlen középfokú oktatási intézménye a Hunyadi János Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium – melyet 1952-

Reformátuskovácsházi Általános Iskola alsótagozatos épülete

ben alapítottak –, 1997-től megyei fenntartásban működik. A nagy hagyományokkal rendelkező, napjainkban dinamikusan fejlődő, a jövőben várhatóan a Dél-Békési kistérség oktatási centrumává váló intézményben a gimnáziumi oktatás mellett számítástechnikán alapuló szakmában, – gazdasági informatikus szakon – közép és felsőfokú, akkreditált szakképzés is folyik.

Városi Könyvtár belső

A Művelődési Központban és Könyvtárban az állampolgárok közösségi művelődésére, alkotó tevékenységére megfelelő, esztétikus környezet áll rendelkezésre. A Művelődési Központ színházi előadások tartására alkalmas 500 főt befogadó színházteremmel, öltözőkkel és klubszobákkal rendelkezik. Széles körű a könyvtár szolgáltató tevékenysége. Állománya közel 43 000 kötetből áll, a könyvtárban külön kialakított Európai Unió dokumentáció áll az érdeklődők rendelkezésére.

A városban igen kiemelkedő, értékalkotó kulturális és művészi közösségek működnek. A Crazy Theatrum 1998 és 1999-ben országos első, 2000-ben második helyezést ért el az amatőr színjátszó társulatok fesztiválján a Szczerzon. Mindhárom alkalommal elnyerték

• 8 •

• 9 •

**Crazy Theatrum:
Színezüst Csehó c. western musical**

**Holiday Társastáncklub 20 éves
jubileumi gálaműsora**

**Crazy Theatrum:
Vörös malom c. musical**

a legjobb női szereplő díját (Kovalik Ágnes, Kender Krisztina, Barta Jutka). 1997-ben Mezőkovácsháza Városért, 1999-ben a Békés Megyéért kitüntetésben részesültek. Évente számos, nagy sikerű előadást tartanak az ország egész területén.

**Holiday Társastáncklub
versenytáncosai**

A díszítőművészeti szakkör országos arany minősítéssel elismert. Vezetője Balda Mihályné a népművészet mestere, Gránátalma-díjas. A szakkör munkáit határon túl is kiállították, többek között Finnországban, Franciaországban, az Amerikai Egyesült Államokban.

Dunainé Pszota Mária a népművészet mestere, 2000-ben Békés Megye Népművészetéért kitüntetésben részesült.

**Kmetykó Gyuláné népművészeti
alkotásai**

SPORT, IDEGENFORGALOM, LÁTNIVALÓK, RENDEZVÉNYEK

A Vadvirág népdalkör is számos országos elismerést, aranyoklevelet, első helyezést szerzett a városnak.

Gyermek szövő szakkör, Kézműves, Műtűr szakkörök, Barátság és Szivárvány Nyugdíjas klub, sakk szakkör alkotják még a művelődési intézmény jelentősebb csoportjait.

A helyi médiák közül az önkormányzat Mezőkovácsházi Hírlap néven havonta közéleti lapot jelentet meg. A városban a kábeltelevízió hálózat kiépítettsége 90%-os, a lakások 50%-a került bekötésre a hálózatba.

A városban egyaránt lehetőség nyílik verseny- és szabadidősportra. A Mezőkovácsházi Torna Egylet Kht. keretében működik a labdarúgó- és a lovasszakosztály. Ez utóbbi olimpiai részvétellel is büszkélkedhet. Herczegfalvy Tibor a barcelonai és az atlantai olimpián is részt vett Lump nevű lován, díjugratásban. Versenylótenyésztők: †Szokol István, Bakos István, Kovács József.

Az 1999-es és a 2000-es év is sikeres volt a kovácsházi kötődésű sportolók számára. Az „Év Sportolója” lett Szász Attila a Mezőkovácsházi Lovas Klub versenyzője, aki 1999 után 2000-ben is országos bajnoki címet szerzett díjugratásban Vulkán nyergében. A város szülötte Engelhardt Katalin invalid úszó Európa, világ és paralimpiai bajnok,

**Mezőkovácsházi Lovas Klub:
Szász Attila díjugrató**

MTE Lovas Szakosztály négyes fogata

1998-ban és 1999-ben az „Év Sportolója” cím birtokosa, 2000-ben Sydneyben az 50 m-es pillangóúszás számában bronzérmes szerzett. Az „Év Pilótája” büszke cím tulajdonosa 1999-ben Zsámboki Tibor vadászpilóta lett.

Szabadidősportolást kínál a Sport Klub testépítő és fitness szakágban, a Kyokushin Szabadidős Klub, a Horgász Egyesület, a Postagalamb Egyesület, Vadász Társaság, két salakos tenispálya, két aszfaltos kézilabdapálya és két tornaterem.

A labdarúgó utánpótlás-nevelés a Góliát programban biztosított.

A futball kedvelői – a megye II. osztályában szereplő MTE – nagypályás labdarúgó mérkőzéseit is megtekinthetik.

Helyi sportrendezvények: Május 1-én majális sportversenyekkel, Augusztus 20 Kupa kispályás futballal, asztalitenisszel, sakkversennyel, Október 23 Kupa körzeti sakk csapatverseny, téli teremlabdarúgó torna.

A Parkfürdő termálvizét az OGYFI 1998-ban „Borostyán” néven gyógyvízzé minősítette. A strand és fürdő mellett kemping várja a bel- és külföldi turistákat, üdülni, gyógyulni, pihenni vágyó vendégeket. A városba látogatókat az itteni éttermekben barátságos vendéglátás és magyaros ízek fogadják. A falusi turizmus most van kialakulóban.

A Parkfürdő „Borostyán” gyógyvizű medencéje

Szálláslehetőségek: Dobó Panzió (II. o. 10 fő), középiskolai kollégium (70 fő), Parkfürdő melletti kemping.

Jelentősebb városi kulturális rendezvények: Búcsú, Tánc Világnapja, Majális, Gyermeknap, Népzenei Találkozó, Mezőkovácsházi Napok.

A Millenniumi Év kapcsán a városi önkormányzat számos rendezvénnyel és kiadvánnyal készült. A már hagyománnyá vált Mezőkovácsházi Napok keretében augusztus 20-án került avatásra Széri-Varga Géza Csanád Vezér egész alakos bronz szobra, melyet Tringli István az MTA Történettudomány Intézetének tudományos titkára avatott fel.

Az idelátogató turista számára lehetőség nyílik: amatőr színházi előadások, társastáncverseny megtekintésére, ló- és horgászversenyeken, gyalog- és kerékpártúrákon való részvételre, kirándulásra a közeli városokba, termálvizű strand, edzőterem, tenispálya látogatására.

Egyéb látnivalók

- A Művelődési Központ bejárati homlokzatán Ács József múzsákat ábrázoló három alakos domborműve látható.
- A város főterén tekinthető meg az első és második világháborús emlékmű, az utóbbi Corvus-Kora Róbert alkotása
- Szintén a város főterén található Csanád vezér egész alakos bronz szobra, a mű Széri-Varga Géza szobrászművész alkotása.
- 1914-ben a község százéves évfordulójára

kőkereszt feszületet állítottak fel, mely ma a temetőben található.

- A Hunyadi János Gimnázium udvarán áll Herczeg Klára szobrászművész Hunyadit ábrázoló mellszobra, az épület homlokzatán pedig Tápai Antal három domborműve látható: a farkast elfogó fiú, Hunyadi a törökverő és Hunyadi a kormányzó. Az épület másik oldalát Rajki József tudományokat és művészeteket ábrázoló allegorikus domborműve díszíti.
- A római katolikus templom, 1879-ben épült, tervezője ismeretlen.
- A református templom, Regdan Sándor aradi építész mérnök tervei alapján 1898-ban épült, a bejárata előtt látható a Mezőkovácsházi Kopjafa, a templom falain márványtábla őrzi az I. és II. világháború áldozatainak nevét és emlékét.
- A baptista imaház, 1992-ben épült Kövesdi Lajos terve alapján.
- A reformátuskovácsházi temetőben található az 1848-49-es forradalom és szabadságharc honvéd őrmesterének, Jassik Lajosnak a sírja.
- A Művelődési Központ előtt kialakított Történelmi Emléksétányon robbantott bazalt kőoszlopokon elhelyezett emléktáblák örökítik meg a város jeles eseményeit és kiemelkedő személyiségeit.
- A városban emléktáblát avattak Kovalcsik Pál 1956-os áldozat születési évfordulójára, a Holocaust áldozatainak emlékére, Sármezey Endre helyi vasútmérnök és Jassik Lajos az 1848-49-es forradalom és szabadságharc honvédőrmestere tiszteletére.
- A vasútállomás homlokzatán emléktábla örökíti meg az Alföldi Első Gazdasági Vasút Kovácsháza-Csanádapáca-Csaba (55,3 km-es) szakasza megnyitásának 100 éves évfordulóját (1999.)
- Műemlék jellege miatt helyileg védetté nyilvánításra javasolt épület a Babó kastély két hektár parkkal, amely jelenleg versenyló-tenyésztő telep és lóversenypálya, valamint Simonyi János földbirtokos kastélya, amely jelenleg szakosított szociális otthon részeként működik.

EGÉSZSÉGÜGY, SZOCIÁLIS HELYZET, INFRASTRUKTÚRA, VÁROSRENDEZÉS

Az egészségügyi ellátórendszer legelső lépcsőfokaként működő alapellátás magában foglalja a háziorvosi, fogorvosi, sürgősségi orvosi, iskola egészségügyi valamint a védőnői szolgálat tevékenységét. Mezőkovácsházán 4 felnőtt, 1 gyermek háziorvosi, valamint 2 fogorvosi körzet biztosítja az egészségügyi alapellátást. 2000-ben került kialakításra önálló védőnői tanácsadó helyiség.

A városban több mint tízféle szakrendelést üzemeltető, járó betegellátást végző szakorvosi rendelőintézet működik. A rendelőintézethez hasonlóan térségi feladatokat is ellát a városban elhelyezkedő mentőállomás, ahol hamarosan átadásra kerül a központi orvosi ügyelet.

A város lakosságának gyógyszerellátását két gyógyszerész biztosítja.

Tilia Patika

A településen lakók életszínvonalát és a jövedelmek egyenlőtlenségét erőteljesen befolyásolják a jelentős társadalmi-gazdasági változások. A piaccgazdaságra történő átállás, a tulajdonviszonyok változása következtében a munkalehetőségek és a foglalkoztatottak száma csökkent, ami maga után vonta a munkanélküliség emelkedését. Jelenleg ez az érték 10 százalék körül mozog. Ezzel párhuzamosan a lakosság különböző csoportjainak szociális helyzetében meglévő különbségek tovább növekedtek.

A szociális biztonság megteremtésének érdekében az önkormányzat szociális ellátórendszert működtet. A pénzbeni szociális ellátások mellett működnek a személyes gondoskodást nyújtó intézmények: a Napközis Konyha, a Családsegítő Szolgálat, az Idősek Klubja, a Szociális Otthon, valamint a nem állami fenntartású Szent István Otthonház.

A város jó infrastrukturális ellátottságú. A közmű vezetékek közül az elektromos, a gáz és az ivóvíz kiépítettsége teljesnek tekinthető. A város központi és ipari területe ezenkívül szennyvíz elvezetéssel is rendelkezik. A tisztítás a külterületen található szennyvíztisztító telepen történik. A város távközlési helyzete elfogadható szintű. A szolgáltató a bekötéseket viszonylag rövid időn belül teljesíteni tudja.

Posta épülete

REGIONALITÁS, CIVIL TÁRSADALOM, A VÁROS KITÜNTETETTJEI

A közlekedési infrastruktúra vegyes képet mutat. A belterületi burkolt utak aránya 85%. A település vasúti és közúti közlekedési csomópont. Határátkelőhely nyílt a várostól 16 km-re, Románia felé Battonyánál. Központi céltámogatásból Mezőkovácsháza és Végegyháza önkormányzatok közös pályázata kapcsán szennyvíz csatornaépítés és tisztítótelep bővítése válik a jövőben lehetővé.

Mozaik Áruház

Mezőkovácsháza regionális szerepe ismét növekszik a közigazgatásban. A Városi Gyámhivatal 1997-től, az Építésügyi Hatóság 1998-tól az Okmányiroda 2000-től kezdte meg működését. Mindhárom hatóság illetékessége 16 településre terjed ki.

**Seprűcirok feldolgozás
Zengő Ipari és Kereskedelmi Kft.**

Társasház az Áprád utcán

A településünk részt vett az Európai Unió mezőgazdasági és vidékfejlesztési tervének (SAPARD) kidolgozásában, a Dél-Békési kistérségre vonatkozóan.

Célunk, hogy a település gazdasági potenciálja növekedjen, a piaci hatékonyság javuljon, a szociális biztonság erősödjön, a lakosság életminősége javuljon, az elvándorlás megszűnjön és a vidéki életforma kívánatos legyen a fiatal generáció számára is a városunkban. Ehhez szükség van a kistérség gaz-

**Tollfeldolgozás / PANNON-FEDERN
Szolgáltató Kereskedelmi és Termeltető Kft.**

dasági szerkezetének átalakítására, a turizmus, ezen belül a gyógyturizmus fejlesztésére, a térség ökológiai sajátosságaira épülő mezőgazdasági termelés hagyományainak megőrzése mellett a mezőgazdasági termékek feldolgozottsági fokának növelésére, ezen ter-

Hajdú-Bét Rt. termékei

mékek piacrajutásának elősegítésére, vállalkozások létrehozására és fejlesztésének segítésére. A vidékfejlesztési célkitűzések megvalósítását elősegítő emberi erőforrások fejlesztése mellett törekszünk városunk kulturális és közösségfejlesztő programjainak szélesítésére.

Az utóbbi években városunkban is kezdenek kialakulni a civil társadalom szervezetei. Az élet minden területén a felmerülő igényeknek megfelelően alakultak és alakulnak civil szerveződések. Jelenleg 19 egészségügyi, városvédő, jótékonyági, sport, kulturális, művelődési és egyházi célok megvalósítását kitűző szervezet működik.

A Horgász Egyesület tagjai horgászás közben

AGRIMILL Rt. gabonatarolója

Mladonyiczki Béla:

„Mezőkovácsháza Városért” emléklakett díj
 1996. Tóth Imre, Ormai Zsigmond, Balda Mihályné
 1997. Dr. Fritz Brigitta, Crazy Theatrum
 1998. Merényi Erzsébet, Mezőkovácsházi Hírlap
 1999. Szűcs Sándorné, Tószegi Emília
 2000. Pántya Imréné, Sarkadi László

„Békés Megyéért” kitüntetés

1995. Dr. Tompa Ferenc
 1999. Crazy Theatrum

„Békés Megye Testkultúrájáért” kitüntetés

Engelhardt Katalin

„Békés Megye Népművészetéért” kitüntetés

2000. Dunainé Pszota Mária,
 Balda Mihályné

1994.
 Nagyselmeczi István,
 Balogh György

1995.
 Dr. Fekete Lajos,
 Kovács Sándor

1996.
 Merényi József,
 Illyés István

1997.
 ConAvis Rt., Natura

Tollfelvásárló és
 Feldolgozó Kft.

1998.

Barna Sándor,
 Holiday Tsk.

1999.

Boros Béla és
 Boros Béláné,
 Kovács József

2000. Vadvirág Népdalkör, Engelhardt Katalin

2000. Vadvirág Népdalkör, Engelhardt Katalin

**Udvardy Anikó:
 „Mezőkovácsháza
 városért”
 kitüntető díj**

MEZŐKOVÁCSHÁZA ist eine typische Kleinstadt der Großen Ungarischen Tiefebene in der südöstlichen Ecke des Komitats Békés. Die natürlichen und geographischen Gegebenheiten, die Oberflächenstrukturen, die klimatischen und Bodenbedingungen bieten vorteilhafte Voraussetzungen für eine landwirtschaftliche Nutzung. Die Einwohnerzahl (zur Zeit 7200) steigt ständig, denn es ziehen fortlaufend neue Menschen in die Stadt. Wegen der wirtschaftlichen Umgestaltung sowie dem Mangel an geschulten Arbeitskräften kämpft die Stadt mit der Arbeitslosigkeit.

Die Siedlung und ihre Umgebung sind schon seit der Urzeit bewohnt, ihre Geschichte zieht sich bis ins 7. Jahrhundert zurück. Der Name der Stadt stammt von den Waffenschmiedern (Schmied = kovács) von János Hunyadi. Nach der totalen türkischen Vernichtung wurde die Stadt von der Familie Bittó mit slowakischen und ungarischen Siedlern wiederbelebt. Ein Regierungsbeschluss aus dem Jahre 1971 ordnete Mezőkovácsháza – basierend auf dem Konzept der nationalen Siedlungsentwicklung – als ländliches Industriezentrum ein. Seitdem beginnt sich die Stadt dynamisch zu entwickeln, wichtige Investitionen wurden begonnen.

Obwohl die Stadt über gute Bodengegebenheiten verfügt und sich traditionell mit der Produktion und Verarbeitung von landwirtschaftlichen Produkten beschäftigt, steht sie heute wegen der wirtschaftlichen Umgestaltung und den ungewissen Marktbedingungen auf einem Tiefpunkt. Die Industriebetriebe sind Pleite gegangen oder vegetieren nur dahin, um Privatunternehmen zu starten, fehlt das Kapital. In den infrastrukturell zumeist gut versorgten Industriegebieten liegen Immobilien und Produktionsanlagen im Wert von vielen Millionen Forint brach. Der Mohrhirsenanbau, die darauf basierende Besenhirseverarbeitung sowie die Produktion von Saatgut sind in der Gegend sehr verbreitet. Die Pinselherstellung ist auch ein bedeutender Produktionszweig. In der Stadt gibt es drei Betriebe von europäischem Niveau, die sich auf die Gänsehaltung der umliegenden Farmerbetriebe spezialisiert haben: Die Pannonliver Geflügelverarbeitungsfabrik, die Hajdú-Bét Rt. und die Hungaria und Pannon Federn Kft. (GmbH zur Federverarbeitung).

Mit der Eröffnung des Grenzüberganges bei Battonya ist der Durchgangsverkehr in Mezőkovácsháza größer geworden, und davon kann auch der Tourismus profitieren. Die Stadt ist arm an Denkmälern, aber sie versucht, ihr architektonisches Erbe zu retten und zu bewahren.

Mezőkovácsháza bietet folgende Programmmöglichkeiten: Theatervorstellungen von Amateurgruppen, Tanzgelegenheiten, Pferderennen, Anglerwettbewerbe, Wander-

ungen und Fahrradtouren in den Pipás-Wald und in die umliegenden Städte. Das Parkbad erwartet die Besucher mit drei Becken: einem Kinderplanschbecken, einem Becken mit Heilwasser (es lindert vor allem rheumatische Beschwerden) und einem Schwimmbecken. Das ehemalige Pioniercamp bietet den Touristen verschiedene Unterkunftsmöglichkeiten. Um Wohnwagentouristen einen besseren Service bieten zu können, wird demnächst auch die Anschlussmöglichkeit an die öffentlichen Werke ausgebaut.

MEZŐKOVÁCSHÁZA (pop. 7.200) is a typical small town of the Great Plain situated in the Southeastern sector of Békés county. Its natural geographic fundamentals, its soil and good climatic conditions are ideal for agricultural production. Mezőkovácsháza's population is steadily growing.

The settlement's entire territory and beyond have been populated for centuries and its history goes back to the 7th century. The settlement was given its name by the arms-smiths of János Hunyadi after the Turkish invasion left it in ruins. In 1814 however, the Bittó clan initiated its repopulation with settlers of Slovak and Hungarian origin. In 1971, pursuant to the implementation of the National Settlement-Development Concept, Mezőkovácsháza was designated one of the country's industrial centers. The town was dynamically developed through considerable investments and a modernization program of the era.

Despite the town's good arable land and excellent tradition in agricultural production and processing, a decline was caused temporarily by insecure market conditions and demands of the national transformation process in the early 90s. The current status of industrial production is represented by these existing industries: Broom-corn production and broommaking, seed-corn production and brushmaking which is a major branch of the town's trade. Today, the town's quality goose breeding has created jobs in three European-quality processing plants: the Pannonliver Poultry Processing Factory of Hajdú-Bét Ltd. and Hungaria and Natura Feather Processing Ltd.

New prospects for development in tourism are offered by the opening of the border-crossing station which has increased the volume of motor traffic going through Mezőkovácsháza.

Transit travelers may enjoy the town's fare for visitors: amateur theater performances, horse racing, dancing and fishing contests, tours to the Pipes forest or the nearby towns, bathing in the pools at the Parkfürdő which are respectively: a medicinal pool, a children's pool and a sports swimming pool. Accommodations are available at the former pioneer camp and the town is drafting plans for a trailer park with electricity and piped water connections.